

طریقت موایه مشایخندن پیشوای اهل کمال و مقتدای
ارباب دانش و افضال مولانا سید محمد وهبی ابن سید
حسن اشعری القنوی حضرتلربنک
حافظ دیوانه یازدبغی شرح
لطیف و تألیف
ظریفدر

هامشده دخی سودی مرحومک کذلک
دیوان مذکور اوزربنه یازمش اولدبغی
شرح منیف کاملا درج قلمشدر

جلد اول

مطبعة عامرة ده طبع اولمشدر

سنه

۱۲۸۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي اسس ببيان سعادة الارواح الانسانية * بمشاهدة انوار جماله اللطيف على العشق والمحبة الالهية * وجعل الانسان انسان عين الحقائق الاكوانية * بظهيرية اسرار توحيدته الذاتية * والعلوم الدنيوية والمعرفة بذاته الاحدية * واكمل مراتب الاتصالات المعنوية بينه وبين الارواح الانسانية * بوضوئه الاقدسية والخيرة الدنيوية * وظهور التجليات الذاتية الالهية والصفاتية والافعالية * في مرايا قلوب العارفين من انواره الغيبية اللاهوتية * وهو المراد من معرفة الله قال الله تعالى (كنت كثرًا مخفيًا فاحييت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) وفي رواية فقبضت قبضة من نورى فقلت لها كوني حبيبي محمدا * والصلاة والسلام عدد معلومات الله تعالى على سيدنا محمد الذي هداانا الى اصول مفاتيح خزائن اسرار الشريعة والطريقة التي هي عين الحقيقة عند اهل البصيرة * واعلم كشف اسرار الوصول والانوار اليقينية الربانية بالتبعية الكاملة المشار اليها بقوله تعالى (قل ان كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله والذين آمنوا اشهدوا بما لله) في السر والعلانية * وبين طريق دخول الجنة العاجلة العرفانية وهي المحبة والعشق النارية انثورية الموصلة الى اسرار الوحدة الذاتية الالهية وهي الايمان الحقى الحقائقى والانشرائح النوراني * قال عليه الصلاة والسلام (الايمان لمن لا محبة له) ثلاث مرات وعلى آله واصحابه نجوم الهداية لمن به الهمة العلية باحراق الاكباد وافناء الاجساد البشرية وعلى توابع متبوعهم الى يوم لقيامته بخلوص النية * شرح الله صدورنا وفتح قلوبنا بنور الذات المحمدية والحقيقة الاحدية اللطيفة الربانية * مؤبى * حق ان نور حق نور انيسان * كاندرا ان بحرند همچون ما عيان * حق ان آنى كه ابن وان

ازوست * مغزها نسبت بدو باشند پوست * محامد پادشاه اسلام خلد الله ملكه (قال الله تعالى) يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم)
 آيت كرمه مي سر نيجه كرمه حضرت اللهه اطاعت قلب وروح وسرايله در *
 اطاعت قلب النبي حضرت اللهه محبت ابدوب غيبره محبت ايتمه كدر * اطاعت
 روح طلبه اللهك غيري يا التفات ايتوب النبي كندون كندوبى طلب ايتمه كدر *
 اطاعت سر وجود ده كندون غيري بي كورمه كدر * اما حضرت رسول صلى الله
 تعالى عليه وسلمه اطاعت ال الله تعالى (وما آتاكم الرسول فخذوه وما نهاكم عنه
 فانتهوا) آيت جليله سي خم نيجه قلبا وقالبا بشر اشرف تبعيد در وهمچنين است
 اطاعت خليفه رسول الله ووارث حضرت حبيب الله اولوا الامر اولان امر آه
 مسلمين وامناء رب العالمين وظهر الله في الارضين الراجع في جميع اموره الى الله والرسول
 الامين المؤمن بالعدل بالاحسان على المؤمنين المتقين المنفص على اهل البدع
 والفاسين والظالمين الموصوف بصفات الخلفاء الراشدين المهديين المكرم بكرامات
 والهوامات اولي الابصار الربانيين الروحانيين بوصفات جليله له باخصوص خلق
 عظيم محمدى ايله محمد وموصوف قطب دائرة زمان قائم مقام ملك سليمان ملجا
 الفقراء وملاد الغريبه سجاده نشين شريعت حضرت حبيب كبريا محمد المصطفى
 صلى الله عليه وسلم السلطان ابن السلطان السلطان الغايزى محمود خان ابن السلطان
 الغايزى عبد الحميد خان ابن السلطان الغايزى احمد خان ابده الله بنصر الانبياء
 والاولياء واعانه باعوث اعظم والقباء والاوتاد والبلاء وانصره الله بالوية الارواح
 القدسية الغيب الحضار المذك تحت الاطمار ودمى اعداءه بسيف مهند من سبوق الله
 مسلول وبسيف كرا غير فرار بحب الله ورسوله ويحبه الله ورسوله (بيت)
 يرفلك محمودى اى خورشيدجان * بر زمين هم تا ابد محمود باد * افتد بمرتك اخلاق
 كريم هم ابوالمري سبوت تدبه ايله منجلى ومزاج شريف شرف افزونلرى جنسد
 من جنود الله اولان كلام هل اللهه ميل ومحبت اوزره اولديغى وزمان سسائنت
 خسروانه لرى فائق ازمنة اسلاف عظام ونظام افطار مملك عمه نيه ده الهامات
 سروس غيبه ايله مؤيد رى مصيب هم ابو نلرندن وقرينه مفيدة كرامت
 آز مولرندن ظهوره كلان تدبير خجسته عاليلرى مجرد اول معدن طافت افتد بمرتك
 دائره اهل اللهه اولدقلى دلائل قاطعه ايله مدله اولديغته بناء كلام اهل اللهه
 دخی ميل ومحبتلرى دركار د * بنا برين زمان هم ابو نلرنده بر حجر نبوتد مؤدب
 وبر اويسى مشرب براهل اللهه كلمات حكمت امير لرى شرح وبيان اولنقى مستحسن
 كورمكله زبده كل الرجال وقدره الاوتاد والابدال سلطان العارفين حضرت مولانا
 جلال الدين قدس سره العزيز انعال حضرت لرى نك خاك عتبه عالياى بهش آسارى
 اولان بو افقر الفقرا واحقر الغرياسد محموده هبى المولوى ابن سيد حسن افندى الاشعري
 القنوى ثبته الله في الدارين بالقول اثابت على الشريعة النبوى والطريقة الشطاربية
 المولوى رحمة الله عليه في الدارين ولى والديه ولما دعاهم بالخير على الصراط السوى

اول دریای علم و حکمت و شاه عظیم اقلیم ولایت (شراب للصابرین و حسره
 علی آن فرعون و الکافرین ایله موصوف محضا وحی الهی و الهام ربانی قوت جان
 عارفان و نور چشم عاشقان اولان کتب مشنوی * معنوی * منته و اردات الهیه ایله
 بیور دینی بعض بیت جامع الکلام و اقلیم عظیم لرند * آیت) نیک و اوک و خفته
 شکل و بی ادب * سوی اوی غیر اورامی طلب * بیور قلمی کلمات قدسیه لرینه
 تبعیه بوقلیل البضاعه و کلیل الاستطاعه صد هزار عبوب و عجز و نقصان ایله سماط
 سلیمان علیه السلام نمله ضعیف پای ملخی کنور مسیلا صحبت مرد خدایه سزاوار
 اولدیغیچون بو حقیر روسیاه دخی برکات صحبت اهل الله عالیجاهلر ایله سفید
 رو اولوق امید ایله مردان خدادن برینه محبت جله سنه محبت برینه خدمت جله سنه
 خدمت در دیو مستور قباب عزت و مسطور سلسله طبقات اهل ولایت ولی پیشوا
 و نحو دریای فنا حافظ شیراز نیک دیوان مشفنده اولان اینت شریفه لر نیک اشارات
 لطیفه لرندن مجرد براتساب معنوی حاصل اولوق ایچون نیک و لریک پر محل صحیح
 ایله بقدر خویش شرح و بیانه اجتناسار قندی (کل الطبق مسدوده الامن اقلنی
 اثر الرسول) حکمتجه صراط مستقیم اولان راه محمدیه و دین جدیدیه ده وجه
 سداد اوزره وجود ماسوی الهی ترک ایدوب حقیقت حال محمدی اولان فقر نامه
 ایراشوب (اذ تم الفقر فهو الله) حدیث شریفی سر نیجه عشق و محبت ایله حرم
 حرم قدس الهیده و حطیم کعبه ارنالاشیاء کما هی ده الفقه فخری دواتی طلبنی اعلان
 و اسرار لی مع الهی بیان ایدیحی شمس الدین محمد الحافظ شیرازی روح الله روحه که
 اول لسان الغیب و ترجمان الاسرار رفیقه اسرار غیبیه معانی حقیقیه بی کسوه
 صورتده و لباس مجازده کوستر مشدر سائر فصاحت الی شعرا لک اشعاری کبی
 جانسن کلام دکامر عوام و خواص حافظک دیوان بی نندن بریت تلاوت ایتش
 اولسه لر دماغ جاننده حیات ابدی بخش ایدیحی لذت روحانیه پیدا اولدیغی
 بین العرفا ظاهر در کرچه حافظ ظاهر ابر پرک دست اردنی طو تدبغی معلوم دکامر
 (مخفی ارمیه که وصلت حقه البتہ برواسطه لازمدر الافق اویسیلر که انلری رسول
 اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حجر نبوتده تربیت ایدر حفظ شیرازی دخی اویسیلر دندر
 انکیچون ظاهر ابر پیره اثابت ایتما مشدر (ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء اولیائی تحت
 قبای لی ابعرفهم غیری) حدیث قدسی سر نیجه حق عالینک قباب عزتمده مستور نیجه
 لایالی عاشق صادق قلمی وارد که نه انلری کیمسه بیلن ونه کلام لرینی کیمسه فهم
 و بیان ایتما مشدر (مشنوی) آن طرف که عشق م افزود درد * بو حقیقه شافی
 درسی نکرد * انلر ازاده شراب عشق الهی بی نوش ایدوب از لدن ابدیه قدر
 مست و مستغرق انوار الهی اولما لردر که نه انلر کیمسه بی بیاورنه کیمسه انلری
 بیاور قال الله تعالی (ان الابرار یشربون من انیس کان مزاجها کافورا) آیت
 جلیله سی سر نیجه خیم اسرار وحدت جوش و سیرشار ایتد کده حافظ دل آکا، دخی
 اول شراب حلال عشق الهی دندن نوش ایتما که هم مشرب طائفه مردان خدا

اولش در وی صاف حق جل و علادن بر صفا و مست مدام قالش در (قال علیه
 الصلوة والسلام ان لله شرابا اعده لاوليائه اذا شربوا سكروا واذا سكروا طابوا)
 ای تطهروا من الاثام النفسانية واخبائنها (واذا طابوا طاشوا) ای خفوا من ثقل
 الوجود (واذا طاشوا طاروا) ای طاروا الى اوج المعاني والحقائق (واذا طاروا
 طربوا) ای نشطوا (ثم قاموا هاموا) ای قاموا في عالم المعنى وتعبروا (ثم شخصوا
 بصروا) ای ارتفعت اعينهم وابصروا بحجاب ملكوت السماء (ثم ذابوا خلصوا)
 ای ذاب وفتي وجودهم البشري وكان خالصا صافيا (ثم بلغوا وصلوا واذا وصلوا بقوا)
 ای بلغوا الى مرتبة الوحدة وصاروا باقین بالله (واذا بقوا صاروا ملوکا في مقعد
 صدق عند ملک مقتدر واذا وجدوا هذا يقولون قولاً لا يفهمه الا السكاري)
 ای السكران الحقیقی والمستغرق في انوار التجلی الذاتی الالهی ❀ وپوشراب اول
 شراب معنویدر که حضرت رسولز و سید و شفیع من محمد المصطفی صلی الله تعالی
 علیه وسلم ایله معراجده مقام قاب قوسین ده حق جل و علا حضرتنی چشم بصیرت
 ایله مشاهده بیوروب و کند و یه کشف روز کنوز ربانی ظهور ایتد کده طرف
 حقدن نوردن ایکی قدح ظاهر اولدی بری شراب ایله طولووبری سود ایله پر بو ایکی
 قدحدن برینی اختیار ایله دیو اشارت بیورلد قدح حضرت رسالت بیوردیکه اخترت
 اللبن و اخبائت الخمر لا خیار امتی ای استترت (تنبیه) ای اهل انصاف اولان
 فرنداش عزیزم حضرت حافظ و حافظ کبی عاشق مست مدام کیمسه لر بوتک کبی
 شراب عشق الهی بی نوش ایدوب مظهر تجلیات و فیوضات بلا واسطات اولان ذوات
 عالی همتله اسرار توحیددن بر قح باب اولوب اسقاط اضافاتله حق سبحانه و تعالی
 صور مختلفه ده تجلیات متعاقبه و اسماء و صفات متنوعه ایله ظهور ایتد کده (منوی)
 از توای بی نقش باچندین صور ❀ هم مؤحد هم مشبه خیره سر ❀ بیت شریفی
 سر نیجه تعیر مشکل اولوب و عوام کالهوا مدن سستری واجب اولدیغیچون کاه
 صورت هرلده کاه صورت مجزده تعیر بیوررل (منوی) که چنان بنماید و کاهی
 چنین ❀ جز که حیرانی نباشد کاردین (منوی) خوشترآن باشد که سردابان ❀
 گفته آید در حدیث دیگران ❀ اول اجلدن اهل الهک منشا بهاته ملحق کلمات قدسیه
 اشاراتیلرلنده اشتباه ایدوب می رجائی ایله می شیطانی و آسمانی ایله ریسمانی و زنبور
 عسل ایله زنبور خرائی ذاتا مشترک ظن ایلدیله بلکه مؤمن محبوب ایله کافر مبعوضی
 دشمنی و روحا مشترک ظن ایلوب قال الله تعالی (مالهذا الرسول یا کل الطعام
 ویشی فی الاسواق) دیکه اجتناب ایدوب ماعون ابدی اولدیله ❀ ای فتای معنوی بی
 حیرکان غوبلردن تمیز ایدیچی مؤمن کبس و دادر منصف و عمیر وارث حقیقت
 محمدی و خلیفه تختگاه اسرار شریعت احدی پیر یز و دو جهانده دستگیر من سلطان
 العارفین مولانا جلال الدین مدالله ظلہ الشارق و نور سر روحانیتہ البارق اقدیمترک
 کلمات وار داننده و سر دفتر مجذوبین و کزیده عاشقان و قلندران حقیقت بین
 حضرت حافظ شیرازی لسان غیب ایله بیوردیغی قرنیات ملهماننده هرل صورتده
 وی و محبوب مجازی هیئنده کورینان اسرار معنویه لک تاویلنه قادر اوله من سک

باری مغ و معیجه دن و صبر و زاردن و بت و زلف و ابرو و محبوب ما هر و زدن و چشم
 و لب و دندانن و تو انکران و اسب و استرزدن و پیر مغاندن و بونلک امثالی ملحقات
 متشابهاتلردن بین التشبیه و التثزیه توحید مراد اولئان الفاظ بهیه لری بی مجازه حل
 ایتموب غلبه سلطان عشقه ظهور ایدن تعیراتلری بی مراد لری معنای مجاز بدر
 و ما سوی الیهدن بعض اشیا و بعض اشخاصدر دیو افتزادن حذر ایده سن که سوء
 خاتمه یه سیدر مثلا حاجی قوامدن محسن صوری و شخته دن امیر شهر و شاهد دن
 شاهد دنیا و میدن خر حرام مراد لری بدر دیک کی زربو تعیر منصب عارف باللهه لابق
 دکدر که ابن فارض عارف بیوره شددر (بیت) و او خطر تل فی سو ال اراده علی خاطر ی
 سهوا نقلت بردنی (مشوی) کافر من کر زبان کردست کس * درزه امان
 و طاعت بک نفس * همان لابق بو در که وسعک بتدیکی مقداری آداب اهل الله
 مراعات ایدوب کلمات حیات بخش اشارتیه لرینه بر محل صحیح بو اوب مغنسای
 حقیقت اوزره تا و یله سعی ایده سن (گفته مردان خدا) من ترک ادب البساط رد
 الی الباب و من ترک ادب الباب رد الی اسطبل الدواب (مشوی) از خدا خواهیم
 توفیق ادب * بی ادب محروم کشت از اطفر ب * بی ادب تنهانه خود را داشت بد *
 بلکه آتش در همه آفاق رد * هان هان ای اخ فی اللهم انق الله که حضرت الله
 شانلرنده (لاخرف علیهم و لاهم یخزنون) بیوردیغی اولیاء الله و عارف بالله و عاشق
 الی الله اولان عباد مکرملر بی کندک کی محجوب و علم و معرفتد مخالی قالب محض
 و اسرار الیهدن عاری بر بشرفا فل ظن ایتمیه سن (مشوی) بر دلت ز نکار
 بر ز نکارها * جمع شد تا کور شد ز اسرارها * کن قسا قلبه الیه محجوب (افن شرح الله
 صدره للاسلام فهو دلی نور من ربه) آیت کریمه سن ملاحظه بیوره سن اول قلب
 آگاه و معدن اسرار الله مفاتیح لسانلرینه خزان الله دن بیان بیور دقلری ایسات
 و کلمات علوم ادنیسات اشارت لری بی حظ نفس اولان حرام شرابه و محبوب تجازی به
 و مال و جاه دنیا به و احسان اغنیسای مرد کانه سفهای عوام بی ادرا کلر کی
 کندو مراد نفسانیه کی ترویجا اوقویوب و صورت مجازده استعمال ایدوب کندیکی
 ضلالت اهلندن قلیبه سن (مشوی) بس ز نقش لفظهای مشوی * صورت ضالست
 و هادی معنوی * درنی فرمود کین قرآن زدل * هادی بعض و بعض را مضل *
 الله الله چونکه عارف گفت می * پیش عارف کی بود معدوم شی * فهم تو چون
 باده شیطان بود * کی تراوهم می رحمان بود * عصمتنا الله من شرور انفسنا
 و من سیئات اعمالنا و نجاوز عمازت به اقدامنا و افلامنا و تمننا الله ببرکات روحانیه
 انبیائه و اولیائه و نجانا من مضیقات الدارین بشفاعتھم بجاه و حرمة من خلقه الله
 من نور ذاته و تجلی الیه بجمع اسمائه و جعله لنا رحمة مهداة و رؤفا رحیما قال الله تعالی
 (لقد جاءکم رسول من انفسکم عزیز علیهم ما عنتم حر یص علیکم بالمؤمنین رؤوف رحیم)
 اللهم اغفر لنا و اولادینا و لاخواننا المؤمنین و ارحمنا و ارزقنا شفاعة حبیبک محمد
 الرؤف الرحیم صلی الله تعالی علیه وسلم (تمهید) استعید بالله و لقد کرنا بنی آدم
 آیت کریمه سی عنوانیه مکرم اولان انسان اکرمک علی تفاوت درجا تهم مراتب

و طبقاً تری اوج قسمندر (قسم اول) طبقه علیای واصلان و کاملاندر (قسم ثانی)
 مرتبه وسطای سالکان طریق کمال و عرفاندر (قسم ثالث) طبقه سفلائی عوام
 مقیمان حفره نقصاندر (و اهل وصول دخی انبیاء عظام مدنصره ایکی طائفه در
 اول شول مشایخ صوفیه که حضرت رسول علیه الصلاة والسلامه کمال متابعت
 واسطه سبیله مرتبه وصول الی اللهی بو اوب عین جمده و لیده توحید داده انوار
 تجلیات ذات خدایه بعد الاستغراق (کلینی یا حیرا) حدیث شریفی سر نبجه خلقی
 قلبا و قالبا بشر اشرفه متابعت طریقته دعوت ایچون مأذون و مأمور اولمشلردر
 بو طائفه کاملان و مکملاندر و وارثان حقیقت محمدیه لدر (ایکی طائفه) بعد الوصول
 و الاستغراق سائر خلفک دعوت و تکمیلی ایچون رجوع ساحل تفرقه الیه مأمور
 اولیبوب دریای جمده و بحر حیرته قاشلردر و انلر مجذوبین الهیلردر (و اهل
 سلوک دخی ایکی طائفه در بر قسمی بریدون وجه الله آیت کریمه سی سر نبجه انجق
 مقصد اعلی اولان وجه الله و قرب الهی طالبلریدرو بر قسمی) دخی و منکم من برید الاخره
 سر نبجه مشتهای نفس اولان جنتی و نعم جنتی طالبلردر (انجق طالب حق اولان دخی
 ایکی طائفه در متصوفه و ملامیه در متصوفه اول جماعتدر که صفات نفسانیه تک
 بعضیستندن خلاص بولمش و بعضی احوال و اوصاف صوفیان محققه لره موصوف
 و انلرک نهاییات احوالرینه مطلع اولمشلردر لکن هنوز اذیال بقایای صفات نفسانیه
 متشبت قالدقلمندن نهاییات وصال و قرینت اهل کاله متخلف اولمشلردر (اماملامیه
 اول جماعتدر که صدق و اخلاص قلبی محافظت ایچون خلقدن طاعات و خیراتلرینی
 اخفا و کتمه بدل جهد ایتمکی واجب ییلورلر لکن بر دقیقه صوالح اعمالدن و تمسک
 جمیع فضائل و نوافلدن بر آن خالی اولازلر قاعده اخلاصه خلال کلمک ایچون مظنه
 ریا اولان ظهور طاعتی معصیت عد ایلوب حذر ایدرلر صوفیه الیه ملامیه میاننده
 فرق جذبیه عنایت ازلیه صوفیه لک نظر شهودندن حجاب خالق و انانیتی رفع ایدوب
 و حقدن غیری بی کور مدکلرندن اخفای اعمال الیه و ستر احوال الیه مقید دکلردر
 عارضک عروضنه مبنی اظهار طاعاتی مصلحت کوررلر ایسه اظهار ایدرلر اخفای
 مصلحت کوررلر سه اخفا ایدرلر اما ملامیه میانده خانی کوروب ستر و اخفا الیه مقید
 اولدقلمندن مخلصلردر و صوفیه (انا اخلصناهم بخالصه) و صقبله مخلصلردر
 (اما طالبان آخرت زهاد و فقرا و خدام و عبادلردر) اما زهاد نور ایمان و ایقان
 سبیله جمال آخرتی مشاهده و قبح و نغم دنیایی معاینه ایدوب فانی دنیائک زینت
 و من خرفاته التفات و رغبتدن اعراض و حقیقی باقی به رغبت کوستر مشلردر اما
 زاهدلرک صوفیه لره تخلفلری اول سبیدن که زاهد کنندی حظ نفسنه مشغول
 اولدقلمندن حقدن محبوب اولمشلردر زیرا انک آخرتی و جنتی طلبی و فیها ماتشهنیه
 الانفس آیت کریمه سی سر نبجه مقام حظ نفس اولدقلمندر (اما صوفیه مشاهده
 جمال ازلی و محبت بی غرض ذات لم یزلی سبیله) و هما حرامان علی اهل الله)
 مرتبه سن بولمشلردر (اما فقراء انلردر که بدایت تصوف اولان فقری اختیار
 ابتدیکندن اسباب و اموال دنیادن بر شبنه مالک اولیه و فضل و رضوان خدایی

طلبده جمع خلقی ترک ایتمش اوله بوققرالک ترکنه سبب اوج شینک بریسیدر اول
 دنیانک حلالی حساب و حرامی عذاب اولدیغی سندن یارچاء تخفیف حساب یا خود
 عقابدر ایکنجی امید فضل و ثواب و فقرا اغنیاسدن بشیوزیل اول جسته کیره چک
 دیو مسابقت دخول جتدر اوچنجی اکشار طاعت و حضور قلب ایچون طلب
 جمعیت خاطر و فراغت اندروندر فقرانک ملامیه و صوفیه به نخلفارینه سبب طالب
 جنت و کند و نفسلری حظنی طلبده اولمایدروانلر ایچق طالب حق و تقرب طلب
 ایدنجیلردر (اما خادم آنلردر که فرائض ادا دنصکره نوافلی عبادات اوزره تقدیم
 ایده رک فقراء صالحینک و طالبان حقیق خدمت لرینی اختیار ایدرلر و شرع شریفده
 مذموم اولیان کسب و درپوزنه و بعضی فتوحات ایله اخذ و اعطای لرینی اعطای حق
 ییلوب اجر و ثواب آخرت امیدله انلرک ما یحتاج ایله لرینه صرف ایدرلر و مالا و بدنا
 خدمت ایدرلر (اما عباد انلردر که نیل ثواب آخرت ایچون دائم و وظائف عبادات و فتون
 نوافلاته مواظبت و ملازمت ایدرلر بونلرک هر برلرنده شوائب حفظ نفس اولدیغی سندن
 نقصان پذیر اولوب کمال وصلت و قرینه مانع اولمشدر بو اوصاف جیله لری صوفیه
 دخی واردلر لکن شوائب علل و اغراضدن مبرا و معرادرلر برانلر حقیق ایچون
 عبادت ایدرلر اجر و ثواب غرضی ایچون ایتمزلر (اما متشبهه بحق صوفیان انلردر که
 صوفیان بحق لری احواله مطلع و مشتاق اولوب وانلرک اثرینه بتمامه اقتفاده اولهلر
 لکن صفات نفسانیه نیک تغلقانک بقایاسی اولمق سببله بلوغ مقصوددن
 ممنوعدر (اما متشبهه مبطل صوفیان) انلردر که کنده لرینی زی صوفیانه اظهار ایدرلر
 لکن انلرک حلیه عقائدن و احوال و اعمالدن عاقل و خالیلردر (خلع ربقة
 الاسلام من عنقه) حدیث شریفی سر نیجه جبل متین شرع شریفک حلقه سندن
 کردنی خلع ایدوب مرتع ضلالت و اباحتده کالایا نعام بایلده درلر وزعم باطل ایله
 دیرلر که احکام شریعتله تقید و طینه عوامدر و انلرک نظری ظاهر اشابه مقصوددر
 (اما خواص و اهل حقیقتک حالی انلردن عالی و مستغنیدر که خواص رسوم ظاهر
 شریعتله مقید کالردر و انلرک اهتمامی ایچق مراسمات حضور باطنه در دیرلر بو طائفه
 مبطله لره باطنیه و اباحیه و فرق ضاله دیرلر زیرا بونلرهم ضلال وهم مضلدرلر
 اما ذنالله من شرورهم (اما متشبهه بحق بیحد و بیان و اصل اهل سلوک کندن شمول
 بر طائفه در که انلرک سیری هنوز صفات نفوسک قطع منزلنده در و حرارت طلبک
 تابشندن و جودلری قلق و اضطرابده در که صبح کشف ذاتک مبشراتک ظهوری
 و استقرار و تمکندن اول مقام فزاده کاه کاه انلرک نظر شهودینه بوارق کشفدن
 بررق و بر نفعه وصل لایح و لامع اولوب اول برق نورنک لمعا نسنده امرک ظلمات
 نفسانیه لری منطوی و منواری اولغله انلرک باطنلریشه حرارت آتش طلبسندن
 و اضطراب شوقدن بروح و بر آرام ایشوب منبسط اولور و فنا کاه اول برق منقطع
 و اول نفعه ساکن اولیچقینه صفات نفسانی ظهور و حرارت طلب و اضطراب شوق
 معاودت کوستر اول سالک استر که ملابس صفات وجوددن بالکلی منسلخ
 و منخلع اولوب دخی تعب وجوددن بالکلیه راحت بولمق ایچون بحر فنایه غرق اوله

چونکه اول حال کندونک مقامی اولیوب گاه نازل گاه زائل اولد یغندن انک یاطنی
 بو مقامه بالکایه مشتاق و منطلق اوله (اما منسبه مبطل یبجد بیان واصل انلردر که
 بحر فزایه استغراق و عین توجیده استهلاک دعواسن ایدرز و حرکات و سکنا تلبینی
 هیچ کندولره نسبت اینتر دیرلر که بزم حرکاتمز قیونک حرکاتی کبی بی محرک
 دکله در اگر بونی قائل اصول و آداب شرعیه مراعات و حدود احکام
 صوب دینه محافطت اوزره ایسه جمله صد یقاندند و صحیحدر و اگر تورط
 وانهماسکندن و غلبه هوا و ضلالتدن مخالفتات شرعه خوقسنز
 دینی و ملت ظاهریه بی و آداب شرع شربنی قایم یغندن ایسه اول خیشک حالی
 دکلدزیرا انلرک بوسوزدن مرادی معاصی و مناهیلرینه تمهید و مدارد و اراده حقه
 حوالت و نسبتلری کند و لرندن خلقک ملامت و طعنی دفعدر بو طائفه به زنادقه
 و ملاحظه دیرلر (اما منسبه محق بلامیه انلردر که نظر خلقده تعبیری و تخریبی
 قایمزلر و اکثر سعیری رسوم و عاداتک تخریبنده و آداب محافطت خلقک قیودندن
 اطلاق و خلاصه در و انلرک سر ما به حاللری فراغ خاطرک و طیبیت قلبک غیر
 دکلدز و زهاد و عبادتک مر اسمیه رسملرلر و اکثر نواقل و طاعات انلردن کلز
 و عزائم اعماله تمسک اظهار ایلرلر ادا فر ائضک غیریه مواظبت ایلرلر جمع و استکثار
 اسباب دنیوی انلره منسوب اوور و طیبیت القلبیه قانع اوورلر و طلب مزید احوال
 ایلرلر بونلره قلندران حقیقت دیرلر بو طائفه عدم ریاچستندن ملامتیه مشابهلردر
 و بونلرک مایینده فرق اولدر که ملاحتی جمیع نواقف و فضائله تمسک طلب ایلرلر لکن
 آئی نظر خلقدن پنهان طور (اما قلندری حد فرائضدن طشره چیقمز و نظر
 خلقدن اظهار و اخفای اعمال ایله مقید اولرلر اما زما نه قلندری اسمیه موسوم اولمش
 بر طائفه وارددر که رتبه اسلامی بو بندن راقش و دین و شریعت محمدیه صلی الله
 علیه و سلمدن مبر او اوصاف مذکوره معدوده دن خالی و معالردر بو اسم انلره
 عاریتدر انلره حشویه و زبوفیه دیمک زیاده لایقدر (اما منسبه مبطل بلامتیه وهم
 الزنادقه انلردر که دعوی اخلاص ایدرلر و فسق و فجورک اظهاری اوزره مبالغه
 کوسورلر مثلا شعار اسلامدن سنت آکد اولان صفاتی فریمق کبی (من لم یقصر
 شار به فلیس منا) حدیث شریفیه منهی و قطعی سنت روآبدن اولان یغنی کلب
 قوروضی کبی اوزادوب اغرنی بور و تمک کبی وزعم باطل ایله دیرلر که بزم بواظهار
 فسقندن مرادیمز خلقک بزه ملامت ایتسیله نظر خلقدن اسقاط و کند بیزی رقت
 و اعتباردن اسقاط و اهباطدر و حق تعالینک خلقک طاعتنه احتیاجی بوقدر
 و انلرک معصیتدن متضرر دکلدز معصیت انجیق خلقی اینجتمکه منحصر و طاعتی
 احسانده یلورلر بوزنادقه له فرق ضاله اباحیه دیرلر (اما منسبه محق بزاهد انلردر که
 هنوز انلرک رغبتی دنیادن مصروف اولمش اوله و استرلر که بالکلی دنیادن
 رغبتلرین دوندیره ل (اما منسبه مبطل بزاهد انلردر که خلقک قیولی ایچون
 دنیانک زینتی ترک ایدرلر و خاطری دنیانک جمیع اسبابندن کیر و طوئرلر بوحیله ایله
 خلقک اراننده جاومر تبه طلب ایدرلر بعض حاللری مشتبه اولقله کندولرینی کلی

دنیادن اعراض ابلدك ظن ایلوب ترك مال ايله همچون اژدها اولان جاهی خریدار اولمشلردر که (ترکوا الدنيا للدینا) در بونلره دخی مر ائسه دیرلر (امامتشیبه بحق بقرا) انلردر که ظاهری رسم فقر ايله مترسم و باطنی حقیقت فقری طلب ایدمچیدر لکن هنوز دماغنده غنایه میل طوتدیفندن آتش فقره کلفت ايله صبر ایدر اما فقیر حقیقی فقری کندویه حق تعالی دن بر نعمت و دولت یلوب تلذذ ایدر و وظائف مقدره اوزره شکری جله نعمت اوزره تقدیم ایلر (امامتشیبه مبطل بقرا) انلردر که ظاهری رسوم فقر ايله مترسم و باطنی حقیقت فقرک غیر بی اظهار و اراده در مرادی مجرد اظهار دعوی وصیت و صدا و قبول خلقدر بو طسائفه به دخی مر ائسه دیرلر (امامتشیبه بحق بخادم) انلردر که عباد صالحینه لوجه الله خدمتده قائم اولوب باطنی استرکه انلرک خدمتده مال یا جاه غرض فاسده سی شائبه سببه مشوب اولیه و نبی هواور یا به میلدن خالص اوله لکن حقیقت زهدده ایشمدیکندن چوق وقت نور ایمانک غلبه سی حکیمه نفس مخنیق اولوب خدمتدن بعضی محل استحقاقده واقع اولور و بعض وقت نفسک غلبه سی حکیمه انک خدمتی هواور یا ايله مختلط اولوب محبت و ثنا امیدیه خدمتده مبالغه ایدر لکن غرض نفسانیده مقارنت سببیه محل استحقاقده و حیر قبولده اولز بونلره دخی متخادم دیرلر (امامتشیبه مبطل بخادم) انلردر که انک خدمتده نیت اخروی اولز بلکه خدمتی خلقسدن منافع دنیو به به دام ایش اوله تا که اول خدمت سببیه اوقافدن واسبا بدن استجلاب رزق ایلیه و اگر خدمتی تحصیل غرضده و تیسیر مرادده و وثرکور مبه آتی ترک ایدر بو یله اولیجق انک خدمتی جاه و مال و قوت ایچون و محافل و مجالس لرده مفاخرت و محبت ایچوندر حاصلی انک خدمتده نظری دائم کندو حظ نفسی اوزره در لله دکادر بونلره دخی متخادم دیرلر (امامتشیبه بحق بعابد) انلردر که جمیع اوقاتی عبادته مستغرق اولسنی استر لکن دواعی طبیعتک بقایاسی سببیه و تزکیه و تطهیر نفسده عدم کمال سببیه اعمال و اوراد و طاعاتده هر وقت کندویه فتور و تعویقات واقع اولور یا خود لذت عبادت بولسد یغندن عبادته قیامی تکلف ايله واقع اولور (امامتشیبه مبطل بعابد) انلردر که دائما عبادتده نظری خلقک قبولنه اوله و قلبنده ثواب آخرته ایمانی و امیدیه و تا که طاعتنه غیر بلر مطلع اولمدقجه اول طاعتنه قیام کوسترمیه و خلق اراننده عبادتی نهاسندن کوزل اوله اما ذال الله سبحانه و تعالی من الریاء و السمعة البعده من رحمة الله تعالی و بالله العصمة و التوفیق

کذا فی النسخات الجامی قدس سره

(مهید) عند المشایخ الصوفیه مراتب کلیه بش مرتبه به منحصر در واکا حضرات خمس تعیر او انور اولو حضرت غیب و معانی که حضرت ذاتر یا تجلی و التین الاول بو مرتبه به غیب اطلاق اشیاء کونیه نک اولو کندو نفساننده بو مرتبه ده غیبی اولدیچوندر زیرا بو مرتبه ده هیچ رشیک ظهوری بو قدر و ظهور حقه جله سی متلاشیدر کان الله ولم یکن معه شیندر بو مرتبه به تعین اول دیرلر و بعبارة اخری حقائق موجودات غیب هویت ذاته اندراج و اندماج ابتدکی حیثیتدن شوائت ذاتیه

و حروف عايات ايله تسميه قلمشدر بومر تبه ده حضرت مقدسه دن و بری برندن
 اصلا علما و عینا ممتاز دکلردر بومر تبه به غیب اول و تعین اول دیرل (و مرتبه
 ثابده که قیب ثانی و تعین ثانیدر و حقایقه بومر تبه ده اعیان ثابته دیرل اگر چه
 حقایقک امتیاز عینه سی یو قدر اما امتیاز علیسی وارددر بومر تبه ده اعیان
 ثابته منکر بالکثرة النسبية باعتبار انتفاء الوجود الخارجی انلردن معدوملردر بوضور
 علمیه حقدر که حکما بو که ماهیت غیر مجعوله دیرل و مشایخ صوفیه اعیان ثابته تعیر
 ایدرل پس خارجده وجودی اولدیغیچون حضرت شیخ فص ادرسیه ده اعیان
 الثابته ماشمت رائحة الوجود یعنی اعیان ثابته صور علمیه حقدر عدمیت اصلیبسی
 اوزره ثابتدر و وجود خارجیدن برشمه رایحه استنشام ایتمشدر بیوردیلر بومر تبه
 اول ايله مرتبه ثابته ثابتهک مثال شول دانه کیدر که اصل شجره در شول وقتنده که
 انی دانه فرض ایده رز پس بو حالده تعینی و تجلیسی کندو کندوبه اولور و تعاصیلر
 و خصوصیات که بیخ و شاخ و شکوفه و برک و ساق و میوه در دانه بی بوضور علمیه ايله
 تصور قیلسک امتیاز علمیه متمیز اولور اما امتیاز عینی یوقدر مجرد دانه لکی حالی
 مرتبه اولدر خصوصیاتنی علمه کثورمک مرتبه ثابته ثابته و اعیان ثابته که حقایق
 موجوداتدر ایکی وجه اوزره اعتبار اولنور بر وجهی اولدر که اعیان مر ایای
 وجود حق و مجلای اسما و صفات اوله و بر وجهی دخی اولدر که وجود حق مر آت
 اعیان ثابته و اعیان مر آت ذاته نمایان اوله اولکی اعتبار اوزره بو خارج
 وجودده ظاهر اولان وجود حقدر که مر ایای اعیان متعدده ده ظاهر و مجلیدر
 و بو اعتبار اوزره ظاهرده هیچ حقدن غیر یوقدر و اعیان مستور و مخفیدر بومر تبه
 اوزره مشاهده اول موحذک حالیدر که نور وحدت اکا غالب اوله و ایکنجی اعتبار
 اوزره وجودده ظاهر اولان اعیاندر وجود حق مستور و مخفیدر و بو مشاهده اول
 کیمسه نک حالیدر که شهود خلق اکا غالب اوله پس بومر تبه مجموعیدک مرتبه سیدر
 اما کامل بو ایکی مرتبه بی جامعدر که نه کثرت وحدته مانع اولورنه وحدت کثرت مانع
 اولور حافظ شیرازی دخی مر ایای اعیانده حق مشاهده ایدن اهل توحید دندر کلمات
 قدسیه ربی مجازه حل ایتک حاقندندر (مرتبه ثالثه) حضرات ارواحدر بومر تبه
 ظهور حقایق کونیسه بسطه مجرد در که ارواح مجرد نک قرار کاهیدر بو عالم
 عالم امر و غیب و عالم علوی و عالم ملکوت دیرل و بو عالم اهلی ایکی قسم اوزره در
 بر قسمی عالم اجسامه و جهامن الوجوه تعلق طومنز و بو عالمده تدبیر و تصرف ایتزل
 بو قسمه کرو بیون دیرل و بونلرک عالنه عالم جبروت دخی دیرل بونلر دخی ایکی قسمدر
 (بر قسمی عالمیان و آدمیاندن بی خبر ل در که عالم و آدمک خلق اولدیغین بیلزل
 بو قسمه مهمون دیرل و بر قسمی دخی شهود قیومیت حقده شیفته و تحیرل و انوار
 ذات الهیه ده مستغرقلدر اما بونلره حجاب بار کاه الوهیت و واسطه فیض ربو ینت
 دیرل و بونلرک ریسنه روح اعظم و قلم اعلی و عقل اول دیرل که حقیقت حضرت محمد
 صلی الله تعالی علیه وسلمدر پس بو طائفهک صف اولده اولان بوروب اعظدر
 وصف آخرنده اولان روح القدسدر که جبرائیل علیه السلامدر (و قسم اخر که عالم